

STUDIJE MENADŽMENTA – Podgorica

Analiza finansijskog položaja preduze a II dio

1

Analiza kratkoro ne finansijsake ravnoteže

Analiza likvidnosti na bazi koeficijenata

Razlikujemo:

- koeficijent opšte likvidnosti,
- koeficijent rigorozne likvidnosti
- koeficijent momentalne likvidnosti
- Koeficijent trenutne likvidnosti
- koeficijent budu e likvidnosti
- koeficijent optimalne likvidnosti i
- vrijeme razmaka izme u pritanja likvidnih sredstava i izmirenja obaveza

2

- koeficijent opšte likvidnosti,

$$KOL = \frac{OBRSR}{KO}$$

KOL – koeficijent opšte likvidnosti

OBRSR- obrtna sredstva

KO – kratkoro ne obaveze

3

- koeficijent rigorozne likvidnosti,

$$KRL = \frac{OBRSR - Z}{KO}$$

KRL – koeficijent rigorozne likvidnosti

OBRSR- obrtna sredstva

Z - zalihe

KO – kratkoro ne obaveze

4

Analiza kratkoro ne finansijake ravnoteže

- **koeficijent momentalne likvidnosti,**

$$KML = \frac{N}{KO}$$

KML – koeficijent momentalne likvidnosti

N – novac i ekvivalenti novca

KO – kratkoro ne obaveze

Analiza kratkoro ne finansijake ravnoteže

- **koeficijent trenutne likvidnosti,**

$$KTL = \frac{N}{DO}$$

KTL – koeficijent trenutne likvidnosti

N – novac i ekvivalenti novca

DO – dospjele obaveze

Analiza kratkoročne finansijake ravnoteže

• koeficijent buduće likvidnosti

gdje je:

$$KBL = \frac{N + HOV + PK}{OK}$$

KBL – koeficijent buduće likvidnosti

N = gotovina u blagajni i na depozitnim računima po vijeku uvećana sa orošenim depozitima koji će biti oslobođeni u periodu za koji se meri likvidnost,

HOV = hartije od vrijednosti unovljive na dan merenja likvidnosti i hartije od vrijednosti čiji je rok unovljenja u okviru perioda za koji se meri likvidnost,

PK = kratkoročna potraživanja čiji je rok naplate u okviru perioda za koji se meri likvidnost i

OK = kratkoročne obaveze dospjele za plaćanje na dan uzimanja podataka i obaveze koje dospjevaju za plaćanje u periodu za koji se meri likvidnost.

7

Analiza kratkoročne finansijake ravnoteže

▪ koeficijent optimalne likvidnosti,

$$KOL = \frac{100}{100 - \% \text{ rizika unovljenja}}$$

KOL – koeficijent optimalne likvidnosti

% rizika unovljenja HOV i naplate potraživanja

Koeficijent optimalne likvidnosti je mjera, standard koliki treba da bude koeficijent buduće likvidnosti.

8

Analiza kratkoro ne finansijake ravnoteže

Primjer:

Pretpostavimo da za narednih trideset dana, ra unaju 1 od dana bilansiranja, dospijeva:

- 2.500 € potraživanja od kupaca
- 1.300 € kratkoro nig HOV na naplatu
- 250 € kratkoro nih finansijskih plasmana
- po etno stanje gotovine 950 €
- 4.000 € obaveza za naplatu

$$KBL = \frac{2500 + 1300 + 250 + 950}{4000} = \frac{5000}{4000} = 1,25$$

9

Analiza kratkoro ne finansijake ravnoteže

Primjer:

Pretpostavimo da je:

- rizik unov enja kratkoro nih plasmana 10 % (2500 *0,10)= 250 €
- rizik unov enja kratkoro nih HOV 10 % (1300 *0,10)= 130 €
- rizik unov enja kratkoro nih finansijskih plasmana 5 % (250 *0,05)= 12,5
- Ukupno =392,5

$$\% \text{ rizika} = \frac{392,5}{5000} * 100 = 7,85\%$$

$$KOL = \frac{100}{100 - 7,85} = \frac{100}{92,15} = 1,085$$

10

Neto obrtni fond

Neto obrtni fond – dio kvalitetnih izvora finansiranja (trajni i dugoro ni kapital) kojim su finansirana obrtna sredstva.

Neto obrtna sredstva – dio obrtnih sredstava finansiranih kvalitetnim izvorima.

NOF = KLIF - SI

NOS = OBRSR - KO

Neto obrtni fond

AKTIVA		PASIVA	
1. Stalna imovina	250.000	1. Kapital	300.000
		2. Dugoro na rezervisanja i dugoro ne obaveze	50.000
Neto obrtna sredstva = 300.000 – 200.000 = 100.000		Neto obrtni fond = 300.000 + 50.000 – 250.000 = 100.000	
2. Obrtna sredstva	300.000	3. Kratkoro ne obaveze	200.000
A K T I V A (1+2)	550.000	P A S I V A (1 + 2 + 3)	550.000

Neto obrtni fond

Sostveni obrtni fond – dio sopstvenog kapitala kojim su finansirana obrtna sredstva.

Sopstvena obrtna sredstva – dio obrtnih sredstava finansiranih sopstvenim izvorima.

$$\text{SOF} = \text{SK} - (\text{SI} - \text{DOPFSI})$$

SK – sopstveni kapital

SI – stalna imovina

DOPFSI – dio dugoro nih obaveza pribavljen za finansiranje stalne imovine

$$\begin{aligned}\text{SOF} &= \text{SK} - \text{SI} \\ \text{TOF} &= \text{NOF} - \text{SOF}\end{aligned}$$

Neto obrtni fond

Održavanje dugoro ne finansijske ravnoteže je mnogo lakše ako se stalne zalihe finansiraju iz sopstvenog obrtnog fonda.

Tu i obrtni fond se smanjuje po osnovu otplate glavnice dugoro nih obaveza, a pošto stalne zalihe ostaju nepromijenjene za održavanje nepromijenjene dugoro ne finansijske ravnoteže nužno je supstituisati otpla enu glavnicu dugoro nih obaveza pove anjem sopstvenog kapitala iz finansijskog rezultata.

Suprotno, ako se stalne zalihe finansiraju iz sopstvenog kapitala za održavanje nepromijenjene dugoro ne finansijske ravnoteže nije nužna nikakva supstitucija, potrebno je samo voditi ra una da se sopstveni obrtni fond ne smanji putem ulaganja u osnovna sredstva i dugoro ne finansijske plasmane.

Neto obrtni fond

Informacije po kojim osnovama je povećan ili smanjen obrtni fond tekuće u odnosu na prethodnu godinu značajne su za vođenje finansijske politike.

Te informacije pružaju tokovi obrtnog fonda.

Tokovi obrtnog fonda se mogu utvrditi po **bruto** i po **neto principu**.

15

Neto obrtni fond

Pri utvrđivanju tokova obrtnog fonda po bruto principu uzima se bruto povećanje i smanjenje u toku godine: kapitala, dugoročnih rezervisanja, dugoročnih obaveza, stalne imovine (fiksni sredstva i dugoročni finansijski plasmani).

Bruto povećanje i bruto smanjenje je, zapravo, promet u toku godine, bez početnog stanja, na knjigovodstvenim računima kapitala, dugoročnih rezervisanja, dugoročnih obaveza i stalne imovine.

16

Neto obrtni fond

Promet dugovne strane predstavlja bruto pove anje stalne i bruto smanjenje kvalitetnih izvora finansiranja, a **promet potražne strane** predstavlja bruto smanjenje stalne imovine i bruto pove anje kvalitetnih izvora finansiranja.

Bruto pove anje kvalitetnih izvora finansiranja i bruto smanjenje stalne imovine **predstavlja bruto pove anje obrtnog fonda.**

Bruto smanjenje kvalitetnih izvora i bruto pove anje stalne imovine **predstavlja bruto smanjenje obrtnog fonda.**

Obrtni fond na kraju prethodne godine, uve an za bruto pove anja u toku godine i umanjen za bruto smanjenja u toku godine daje obrtni fond na kraju teku e godine, odnosno krajnji obrtni fond.

17

Neto obrtni fond

Pri utvr ivanju tokova obrtnog fonda na neto principu uzima se neto pove anje i smanjenje: kapitala, dugoro nih rezervisanja, dugoro nih obaveza, fiksnih sredstava i dugoro nih finansijskih plasmana.

Neto pove anje odnosno smanjenje je, zapravo, razlika izme u dva stanja teku e i prethodne godine kvalitetnih izvora i stalne imovine.

Pri tome, ako je razlika pozitivna predstavlja neto pove anje, a ako je negativna predstavlja neto smanjenje.

Neto pove anje kvalitetnih izvora i neto smanjenje stalne imovine predstavlja neto pove anje obrtnog fonda u toku godine.

Neto smanjenje kvalitetnih izvora i neto pove anje stalne imovine predstavlja neto smanjenje obrtnog fonda.

Po etni obrtni fond plus neto pove anje u toku godine minus neto smanjenja u toku godine daje krajnji obrtni fond.

18

Analiza zaduženosti

Zaduženost akcionarskog društva ispituje se analizom pasive bilansa stanja, sa aspekta vlasništva nad izvorima finansiranja.

Finansijska struktura pasive – odnos sopstvenih i pozajmljenih izvora finansiranja.

Struktura kapitala – odnos sopstvenog kapitala i dugoro nih obaveza

Analiza zaduženosti

Solventnost preduze a može se posmatrati kao njegova likvidnost na dugi rok i o itava se **sposobnoš u društva da plati sve obaveze, bilo kada (ne o roku njihovog dospje a), pa makar i iz ste ajne ili likvidacione mase.**

Analiza zaduženosti

Pozajmljeni izvori preduzeća predstavljaju tuđe vlasništvo i rokovi raspoloživosti ovih izvora nijesu trajni. Po svom karakteru, tj raspoloživosti ovi izvori mogu biti:

- Dugoro raspoloživi izvori. Ove izvore najčešće označavamo kao dugoročne dugove.**
- Kratkoro raspoloživi izvori ili kratkoročne obaveze.**

21

Analiza zaduženosti

Finansijska struktura akcionarskog društva (odnos između sopstvenih i pozajmljenih izvora) najčešće se posmatra preko tri osnovna pokazatelja:

- samostalnosti**
- sigurnosti i**
- zaduženosti**

22

Analiza zaduženosti

- Pokazatelj samostalnosti = **sopstveni kapital** / ukupni izvori finansiranja
- Pokazatelj zaduženosti = **tu i izvori** / ukupni izvori finansiranja
- Pokazatelj sigurnosti = **sopstveni kapital** / **tu i izvori**

23

Analiza zaduženosti

Praksa je pokazala da strukturu pasive sa stanovišta vlasništva primarno opredjeljuje organski sastav sredstava i stopa inflacije, a sekundarno visina rentabilnosti i likvidnosti.

24

Analiza o uvananja realne vrijednosti sopstvenog kapitala

- Indeks neto sopstvenog kapitala bez uve anja sopstvenog kapitala po osnovu akumuliranog dobitka
- Indeks neto sopstvenog kapitala sa uve anjem sopstvenog kapitala po osnovu akumuliranog dobitka
- Indeks cijena na malo

Analiza reprodukcione sposobnosti

1. Akumulirani neto dobitak
2. Amortizacija
3. Troškovi dugoro nog rezervisanja
4. Napla ena glavnica dugoro nih plasmana
5. Efekti revalorizacije nadokna eni iz ukupnog prihoda
6. **Bruto sredstva za reprodukciju (1 do 5)**
7. Otpla ena i dospjela glavnica dugoro nih obaveza
8. Otkupljene sopstvene akcije
9. **Neto sredstva za reprodukciju(6-7-8)**
10. **Stopa bruto sredstava za reprodukciju**
11. **Stopa neto sredstava za reprodukciju**